

Trzecie wydanie leksykonu jest adresowane do studentów prawa i ekonomii, pracowników kancelarii prawnych, tłumaczy przysięgłych, przedsiębiorców, nauczycieli specjalistycznego języka angielskiego oraz wszystkich zainteresowanych pogłębieniem swej wiedzy z zakresu tekstów prawnych i prawniczych.

Niniejsza praca nie pretenduje do roli „wszechwiedzącego” podręcznika. Można w niej jednak znaleźć gotowe ekwiwalenty, również w formie przykładowych zdań, których poszukiwanie stanowi zazwyczaj żmudne i czasochłonne zajęcie dla tłumacza, a zwłaszcza początkującego adepta sztuki przekładu. Autorka ufa, iż leksykon stanowić będzie praktyczną pozycję dydaktyczną na zajęcia z ESP oraz tłumaczenia prawnego prowadzone dla grup tłumaczeniowych, jak również dodatkowe źródło informacji dla tłumaczy i wszystkich zainteresowanych pogłębieniem swej wiedzy z zakresu tłumaczenia tekstów prawnych.

Leksykon składa się z dziesięciu rozdziałów oraz glosariusza. Tematyczny układ haseł obejmuje słownictwo z zakresu prawa cywilnego, spółek handlowych, rynków kapitałowych, rachunkowości, podatków, ceł i pracy. **W nowym wydaniu dodano dwa rozdziały poświęcone prawu rodzinnemu i procedurze cywilnej.**

Tłumaczenie tekstów prawnych i prawniczych ma bezpośredni wpływ na wiele dziedzin życia, związanych m.in. z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zwłaszcza handlowej (korespondencja handlowa). Opinii na temat reguł rządzących tłumaczeniem takich właśnie tekstów specjalistycznych jest bardzo wiele. Jedna z nich głosi, iż wystarczy zidentyfikować odpowiedni metajęzyk prawny dla usprawnienia procesu tłumaczenia. To z kolei wymagałoby unifikacji całego dyskursu prawnego, co wydaje się rzeczą wręcz niewykonalną ze względu na samą trudność zdefiniowania pojęcia języka prawnego, który jest złożony, arbitralny i wieloznaczny.

Jedną z głównych trudności, z którą musi się borykać tłumacz tekstów prawnych i prawniczych, jest oddanie funkcji komunikacyjnej tekstu docelowego i elementów sytuacji społeczno-kulturowej tekstu wyjściowego. W przypadku tłumaczenia tekstów podstawowa zasada przyjęta dla potrzeb niniejszego leksykonu, a dotycząca tłumaczenia, to zasada ekwiwalentności reakcji odbiorcy wtórnego z intencją twórcy tekstu. Mamy tu więc do czynienia z ekwiwalencją tekstowo-normatywną, która odnosi się do stosowania norm językowych i tekstowych właściwych dla tekstów prawnych, które pozwalają odbiorcy tekstu docelowego na bezbłędne rozpoznanie charakteru tekstu i jego właściwą interpretację, a które są ustalone przez konwencję języka tekstów prawnych, który ukształtował się historycznie. Obecnie toczy się dyskusja na temat przeprowadzenia koniecznych reform w celu uproszczenia i ujednoczenia tegoż języka (*plain English movement*), co również zostało uwzględnione przy wyborze materiałów do leksykonu.

Ze względu na brak ekwiwalencji terminologicznej, w wielu przypadkach umieszczono dodatkowo wyczerpujące definicje, które powinny wyjaśnić znaczenie ważniejszych haseł. Nazwy własne przetłumaczone zostały dosłownie w celu ich łatwiejszej identyfikacji. Starano się jednak nie nadużywać techniki tłumaczenia dosłownego, ponieważ przyczynia się ona w dużym stopniu do zmniejszenia zrozumiałości i jasności tekstu docelowego, którego komunikatywność przyjęto za podstawowe kryterium adekwatności tłumaczenia.

Książka ta nie wyczerpuje bynajmniej całego zasobu leksykalnego z zakresu prawa. Jednakże powinna okazać się przydatna w przekładzie bądź tworzeniu własnych tekstów prawnych oraz porozumiewaniu się na płaszczyźnie prawnej. Leksykon może również służyć jako podręcznik do samodzielnej nauki lub na zajęciach z języka prawa.

Dr Ewa Myrczek-Kadłubicka

Jaworze, wrzesień 2012 r.

Preface

This bilingual LEXICON aims to give practical and detailed guidance to students of law, lawyers, legal secretaries, paralegals, legal executives, ESP teachers and professional people who need English for their present or future day-to-day work in the legal field. It is to be hoped that the book will prove helpful to any practitioner, who is at a loss to express legal terms in English, so that s/he can find the relevant set of terms and their usage.

As the language of law tends to be formulaic, this LEXICON also offers a number of lexi-co-grammatical patterns in the form of ready-to-use equivalents for translators to make use of in their work. Therefore, this book may cater for the needs of students who are taking their first steps in the translation of English and Polish legal texts as well as full-range translators who wish to broaden their knowledge of the subject.

As regards the layout of this book, the contents are grouped into ten chapters to be followed by a glossary. Arranged thematically in alphabetical format, the LEXICON is devoted to Civil law, commercial partnerships and companies, capital markets, accounting, Bankruptcy and Reorganisation law, Customs and Fiscal law as well as Labour law. **This edition includes two new chapters: Civil Procedure and Family law.**

According to mainstream jurists, an exact translation of legal texts is possible on the assumption that legal texts have the capacity for exact reflection of human normative intention. This logic implies one shared legal discourse. Thus it is only a matter of identifying a legal metalanguage, which would definitely facilitate the translation process. Consequently, it is assumed that law can be improved on by being reduced to one language form, which would eventually lead to unification of the legal discourse and would make it possible to define the equivalence at every level of the discourse. It is however to be doubted whether such a process would be possible as the very concept of legal language is controversial with all its complexity, ambiguity and arbitrariness.

In this book the extreme position defended by legal practitioners that the target version should reproduce exactly the words of the source text has been abandoned in favour of cultural and linguistic tradition which is, in turn, immediately familiar to practising lawyers and other target language receivers. It has been assumed that for the sake of clarity, drafters ought to endeavour to use unambiguous words and phrases so that all readers understand provisions in the same way as intended by legislature. The same applies to translators of legislative texts who should attempt to be as accurate as possible but must follow target language textual and language norms. In other words, legal translators must produce target versions that are at least as readable and natural as their source predecessors. Bearing that in mind, the author endeavoured to follow original construction to a certain extent but it is hoped that the technique of 'parroting' the source text word for word was not over-applied. The author sought to select natural equivalents of source-language expressions, thus jettisoning where necessary inappropriate and dubious lawyerisms and observing target language norms of intelligibility and clarity in terms of communication.

In order to compensate for terminological incongruity, the author included exhaustive definitions which were meant to spell out the intended meaning in neutral language that can be understood by English-speaking lawyers. Proper names of institutions were translated literally to facilitate their identification.

This book does not make any claims to deal exhaustively with the aforesaid subject matter. However, as a predictive dictionary, it sets out to help the prospective user translate legal documents, prepare texts in both languages and communicate with others in the legal field. The LEXICON may be also used in advanced English classes or for self-study.

Dr Ewa Myrczek-Kadłubicka

Jaworze, September 2012